

เทศน์เช้า วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ดูศาสนาขนาดนี้ เรายังเป็นขนาดนี้เลย ศาสนา เห็นใหม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้ธรรมขึ้นมาะ ตัวศาสนาคือตัวธรรม คือสังขารมโน แต่ตอนนี้มันคิดไปเรื่องโลกๆ หมดแล้ว คิดไปเรื่องวัตถุ เรื่องภายนอก เรื่องความเป็นไปของโลก แล้วเราก็เป็นไปของโลกเป็นอย่างหนึ่ง นี่หลักลอย ถ้าคน ไม่มีหลักนะ มันจะลอยไปตามกระแสโลก เห็นใหม่ โลกเป็นใหญ่

เวลาหลวงตาท่านเทศน์ ซึ่งใจมากนะ “พวกคฤหัสถ์เขาได้ ๕ ได้ ๑๐ มา เขาหาเงินหาทองมา เขาจะถวายพระนี่ เขาหาแต่ของดิบของดีมาถวายพระนะ เขาหาแต่ของดิบของดีของเขามาถวายพระ เพื่อเขาต้องการปรารถนาบุญของเขา เราเป็นพระแท้ๆ เลย เราไปแข่งขันกับเขา ไปก่อสร้าง ไปทำอะไรงานแข่งขันกับเขา การดำรงชีวิตก็ดำรงชีวิตแบบโลก”

ถ้าดำรงชีวิตแบบพระ อารามเป็นที่อยู่ของผู้มีศีลใจ ผู้มีศีลอยู่ในอาราม อารามเป็นที่อยู่ เห็นใหม่ ไม่ไปคลุกคลีกับเขา คือจะไม่ใช้ชีวิตแบบโลก ถ้าใช้ชีวิตแบบโลก โลกเขาใช้ชีวิตกัน เวลาพระขึ้นมา พวกเรานี่เป็นทางโลกกัน เวลาเป็นทางโลกกัน เวลาอยู่ในโลกนะ มันคุ้นเคย มันสนิทสนม มันมีโอกาส มันก็เบื้อหน้า

แต่เวลาพระมาบวชแล้ว บวชได้นานๆ ไปมันแห้งแล้ง เห็นเขาทำกันก็อยากทำกับเขา มันความคิด ๒ ฝ่าย ไ้พระก็อยาก เอ๊ะ.. ถ้ามีหลักใจนะ ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ครุบาอาจารย์ ที่มีหลักของใจนะ ท่านจะเห็นชีวิตอย่างนั้นนะ

ชีวิตนี้จิตหนึ่ง มันน่าสลดสังเวชมาก จิตเวลามันเกิดขึ้นมา คุณศัพท์ คุณต่างๆ มันเกิดเหมือนกัน แต่เกิดในสถานะต่างกัน เห็นใหม่ เพราะอะไร เพราะพลังงานนะ พลังงานมันจะแสดงตัว มันมีพลังงาน

ของมันอยู่ตลอดเวลา จิตมันมีพลังงานไปตลอดเวลา ไม่มีเว้นวรรคนะ เวลาเกิดเวลาตายไปในภพชาติต่างๆ มันจะเกิดตายตลอดไป แม้แต่ยังไม่ได้เกิดเสวยภพ มันก็เป็นสัมภเวสี

สัมภเวสีนี้เป็นจิตวิญญาณที่ยังหาที่เกิดอีกชั้นหนึ่ง แต่ขณะที่สัมภเวสีมันก็เกิดเป็นสัมภเวสี ถ้าให้ละเอียดเข้าไปมันเกิดเป็นสัมภเวสีแล้ว เพราะมันดับจากชาติมนุษย์ไปมันยังไม่ถึงที่สุด มันเป็นสัมภเวสีไปก่อน แต่ถึงที่สุดมันเสวยภพนะ ภพต่างๆ เห็นใหม่ เสวยภพไป นี่จิตไม่มีเว้นวรรค จิตนะเวลาเกิดเวลาตาย

แล้วผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ถ้าไม่เห็นเรื่องอย่างนี้ ไม่เห็นเรื่องการเกิดและการตาย มันจะแก้ความสงสัยของเรื่องกิเลสได้อย่างไร มันจะแก้ความสงสัย สงสัยคือกิเลส สงสัยคือความลังเลสงสัย มันเป็นเรื่องของกิเลส ความลังเลสงสัยมันทำให้บ่เกิดความคิดที่คิดผิดคิดถูกไป มันคิดไปเรื่อยประสาของมัน แล้วคิดไปโดยที่ไม่มีความจริงรองรับ มันก็มากดถ่วงหัวใจ

ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติจะเห็นอาการแบบนั้น เห็นเรื่องของชีวิต เห็นเรื่องการเกิดเป็นเรื่องความทุกข์อย่างยิ่ง แล้วเวลาเกิดขึ้นมาแล้วเราจะแก้ไขอย่างไร? เราจะดัดแปลงตรงนี้อย่างไร? เรื่องสัมมาอาชีวะนะ คุณิ คุณว่าสัมมาอาชีวะ เห็นไหม เวลาพระบวชขึ้นมาเนี่ย บริหาร ๘

“ปัตตัง.. บาตรของเธอหรือ?”

“จีวรของเธอหรือ?”

“ธมกรกของเธอหรือ?”

เพราะอะไร เพราะมันการดำรงชีวิต ดำรงชีวิตไว้เพื่อประพฤติปฏิบัตินะ ถ้าเราไม่มีชีวิต เห็นไหม คุณิ คุณอย่างหุ่นจี๊ตติ้ง คุณอย่างรูปเคารพต่างๆ มันไม่มีชีวิต เขาปั้นไว้ มันก็ร้อยก็พันปีก็อยู่อย่างนั้นนะ แต่มนุษย์เรามันมีชีวิตไง เรามีชีวิตในร่างกายของเรา เรามีโอกาสแค่ ๑๐๐ ปีหรือ ๑๐๐ กว่าปี เห็นไหม หรือก็ปีก็แล้วแต่ที่เราประพฤติปฏิบัติ ขณะที่มิลมหายใจเข้าออกอยู่นี้ นี่เวลาประพฤติปฏิบัติ เราไม่ใช่หุ่นจี๊ตติ้งนะ จะมานั่งอยู่เฉยๆ จะให้เป็นรูปเคารพให้เขาเคารพบูชาอย่างนั้น มันเป็นไปได้หรือ การเคารพบูชาต้องเคารพตัวเราเองก่อน

ถ้าใจมันเป็นธรรมนะ ความคิดมันเป็นอัตโนมัติ สติเป็นอัตโนมัติ ความคิดมันจะทันความคิดทั้งหมด แต่ถ้ามันเป็นกิเลสนะ มันช่องสุ่มเลย คุณีเวลาเขาช่องสุ่มกำลังกันเพื่อจะไปสั้มล้างกัน เห็นใหม่ เขาช่องสุ่มกำลังกันก่อน

นี่ก็เหมือนกัน กิเลสมันช่องสุ่มอยู่ในหัวใจของเราไง มันหมักหมมในหัวใจของเรา มันสร้างอำนาจในหัวใจของเรา แล้วมันก็ทำลายโอกาสของเรานะ ถ้าทำลายโอกาสของเรา คุณีประกอบสัมมาอาชีพะเรื่องจากโลกภายนอก แล้วการประพฤติปฏิบัติก็ไปทำแบบโลกๆ โลกๆ คือทำเป็นพิธีกรรมเฉยๆ

แต่สัจจะความจริง เห็นใหม่ ถ้าเป็นสัจจะความจริงไม่ทำแบบโลกๆ ถ้ามันมีกำลังเมื่อไหร่ก็ทำเมื่อนั้น มันมีอะไรก็ฝืนกิเลสไปเรื่อยๆ จะไปทำลายกำลังของกิเลสที่มันช่องสุ่มอยู่ตรงนั้นให้มันจางลงๆ ถ้าจางลงมันมีโอกาสนั้นมา ถ้าจางลง จิตมันก็สงบขึ้นมา นี่มันจะเข้าไปเผชิญชีวิตเพราะอะไร เพราะแค่จิตสงบขึ้นมันเห็นเลยนะ จิตสงบเห็นใหม่

คุณีภาพเทวีระลึกอดีตชาติได้ อาพารดาบสก็ระลึกอดีตชาติได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะบุพเพนิวาสานุสติญาณก็ระลึกอดีตชาติได้ ยังไม่บรรลุธรรมก็ยังระลึกอดีตชาติได้ แต่การระลึกอดีตชาติมันย้อนข้อมูลไป แต่เวลาสิ้นกิเลสไปแล้ว เห็นใหม่ การระลึกอดีตชาติมันเป็นส่วนหนึ่ง เวลาเราทำลายข้อมูล เช่น เราทำความสะอาด อย่างเสื้อผ้าเราทำความสะอาด เราต้องขี้ต้องซัก

นี่ก็เหมือนกัน เราจะไปทำลายข้อมูลของใจ เราจะไปทำลายข้อมูล กรรมเก่ากรรมใหม่ กรรมที่ฟอกมาในหัวใจ เราจะไปทำลายตรงนั้น มันจะเข้าไปที่ข้อมูลเดิม มันจะไปเห็นข้อมูลเดิมทั้งนั้น เหมือนเราซักเสื้อผ้าหรือเราทำความสะอาดวัตถุต่างๆ เลย นี่ก็เราทำความสะอาดของใจใจใจ แล้วไอ้ข้อมูลอย่างนี้ ถ้าเป็นกรรมดี มันก็เป็นข้อมูลอันหนึ่งที่เราจะไปเกิดดี คุณีเราซักเสื้อผ้าของเราแล้วนะ เรายังใช้น้ำหอมอย่างนั้น เราใช้สียอย่างนั้น ให้ฟ้านุ่มผ้าอะไร นี่ก็เหมือนกัน กรรมดีก็ทำอย่างนั้น

ถ้ากรรมชั่วล่ะ กรรมชั่วมันมีของเหม็น เห็นใหม่ ฟ้ายสกปรก ฟ้านี้มันกลิ่นสกปรก กลิ่นอะไรต่างๆ เห็นใหม่ สิ่งนี้เป็นกรรมดีกรรมชั่ว เราถึงจุดอุปปาตญาณ ก็เกิดดีเกิดชั่วใจ เกิดดี

บุพเพนิวาสานุสติญาณก็เกิดไปอย่างหนึ่ง จตุปปาตญาณก็เกิดไปอีกอย่างหนึ่ง การเกิดต่างๆ เกิดดีเกิดชั่ว การเกิด เห็นใหม่

นี่จิตมันเป็นสภาวะแบบนั้น เราเข้าไปซั๊กฟอก เข้าไปเห็น เวลาเราจะซั๊กฟอกต่างๆ เราทำงานต่างๆ เราก็เห็นว่าการซั๊กฟอก เราทำกับเรา เวลาเราจะซั๊กฟอกจิตของเรา เห็นใหม่ นี่คือการกระทำ นี่คือการปฏิบัติ นี่ถ้าเป็นดำรงชีวิตอย่างนี้ เราไม่ดำรงชีวิตแบบโลกๆ ใด ดำรงชีวิตแบบพิธีกรรม มันหลักลอยนะ เพราะอะไร เพราะจิตนี้มันไม่เข้าไปจุ่ม

เหมือนกับอาหารเลย เราเห็นอาหารทั่วไป เห็นใหม่ คุณก็เห็นแต่อาหารในตู้ อาหารที่เขาขายตามร้านค้า เราไม่เคยกินรสร้านอาหารนั้น ผ่านไปผ่านมาก็เห็นเฉยๆ อย่างนั้นแหละ แต่ถ้าเราเคยกินอาหารนั้น เราเคยทำเองเราเคยกินเอง เราเคยทำทุกอย่างเอง เราจะไม่สงสัยสิ่งใดเลย เราจะเข้าไปหมดว่าอาหารนั้นคืออาหารอะไร อาหารนั้นให้ประโยชน์หรือไม่ให้ประโยชน์กับร่างกาย ให้ทุกข์หรือให้ประโยชน์กับร่างกาย

การให้ทุกข์ให้โทษนี่คือดำรงชีวิต แล้วตัวจิตละ ตัวที่ร่างกาย ตัวที่รับรู้นี้คงทนหรือไม่คงทน ใ้อันนี้อีกส่วนหนึ่ง ถ้าจิตที่มันยังเป็นอนิจจังอยู่ เห็นใหม่ มันยังเวียนตายเวียนเกิด มันก็อาศัยสิ่งนั้นหล่อเลี้ยงชีวิตมันไป

คุณอารมณ์ความรู้สึก นี่ธรรมารมณ์ ถ้าเราจับธรรมารมณ์ จับอารมณ์ความรู้สึกได้ เราพิจารณาไป นี่ธรรมารมณ์มันไม่ใช่จิตนะ มันเกิดจากจิต แล้วพิจารณาจิตเข้าไป พอจิตมันสะอาดขึ้นมา เห็นใหม่ จิตที่มันอึดเต็ม มันไม่ช่องสุ่มกำลังของกิเลสขึ้นมาได้ ไม่ช่องสุ่มสิ่งต่างๆ ขึ้นมาได้ มันจะเป็นประโยชน์กับใจดวงนั้น ถ้าใจดวงนั้นสภาวะแบบนั้น มันจะเห็นคุณค่ามาก

มันเหมือนกับผู้บริหารนะ ถ้าผู้บริหารองค์กรต่างๆ เขาจะบริหารองค์กรของเขา เขาต้องมีบุคลากร ต้องมีสิ่งต่างๆ เพื่อบริหารให้องค์กรนั้นเข้มแข็งขึ้นมา นี่ก็เหมือนกัน ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมาแล้ว ท่านเป็นผู้นำของเรา ท่านผ่านจากเรื่องการกระทำอย่างนี้ กิจจญาณในหัวใจ

ขึ้นมา กิจจญาณนี้มันเรื่องสำคัญมาก องค์กรๆ นั้น บุคลากรถ้ามีประโยชน์ขึ้นมา บุคลากรนั้นต้องเป็น ผู้ที่เข้าใจวิธีการทำงาน เข้าใจสิ่งต่างๆ ในองค์กรนั้น

นี่ก็เหมือนกัน องค์กรของกิเลส องค์กรของธรรมในหัวใจ ถ้าเราเข้าใจถึงสภาวะแบบนั้น มัน ถึงสงวนรักษานะ ธรรมและวินัยนี้สงวนรักษาเพราะอะไร เพราะมันเป็นเครื่องดำเนิน เราทำอะไรก็ แล้วแต่ เราต้องมีอุปกรณ์ของเรา การกระทำเห็นใหม่

นี่จิตเหมือนกัน ก็การกระทำของจิตมันมีอะไรขึ้นมาละ มันต้องมีศีล มีสมาธิ มีสติ เห็นใหม่ ถ้า ไม่มีศีลขึ้นมา สิ่งต่างๆ เกิดขึ้นมา เหมือนองค์กรของเรา เรามีแต่คนพาล บุคลากรของเรานะมีแต่คน เกร แล้วมันไม่ทำงานนะ แล้วองค์กรนั้นมันจะอยู่ได้อย่างไร?

นี่เพราะอะไร? เพราะมันไม่มีศีลไง มันไม่มีศีล มันทำแต่อำนาจความต้องการของมัน ถ้าอำนาจ ความต้องการของมัน มันก็ทำตามผลประโยชน์ แล้วผลประโยชน์ของใคร เพราะผลประโยชน์ของ องค์กรก็ผลประโยชน์ของธรรม ถ้าผลประโยชน์ของส่วนตัวละ? ผลประโยชน์ส่วนตัวก็ผลประโยชน์ ของกิเลส

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าผลประโยชน์ของเรา เราว่าผลประโยชน์ของเรา มันผลประโยชน์ของกิเลส กิเลสมันก็สร้างสมไป แล้วเราไม่รู้ตัวไง ไม่รู้อะไรเลย ทำสภาวะแบบนั้นไป ทำไปเรื่อยๆ ทำไปเถอะ เพราะอะไร เพราะมันหลกถอย เพราะมันไม่เข้าสัจจะความจริง ไม่รู้จักองค์กร

องค์กรคืออะไร คือธรรมไง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระธรรม เห็นใหม่ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังกราบธรรม เพราะธรรมอย่างนี้มีอยู่แล้ว องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัส รู้ธรรมขึ้นมา ธรรมนี้มีอยู่แล้ว องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้วธรรมก็ยังมิอยู่ เห็น ใหม่ พระศรีอริยเมตไตรยก็จะมาตรัสรู้ธรรมอันนี้

เราก็เหมือนกัน เรามีโอกาสเพราะเรามีใจ สิ่งที่มีความสัมผัสความรู้สึกอันนี้ มันจะเข้าไปสัมผัส ธรรม เวลาเราอ่าน เห็นใหม่ เราศึกษาธรรมด้วยสายตาของเรา คืออ่านพระไตรปิฎก มันศึกษาอายตนะ ศึกษาจากอายตนะก็เหมือนกันกับเรานี่ ศึกษาจากภายนอก เห็นใหม่ เราไม่มีการกระทำขึ้นมา มันไม่

สัมผัสขึ้นมา เราไม่ได้เป็นตั้จะความจริง แล้วตั้จะความจริงขึ้นมา ถ้าเราทำขึ้นมา ใจของเราสัมผัสขึ้นมา ใจเราเป็นความจริงขึ้นมา มันจะเชื่อมั่นสภาวะแบบนั้น มันจะเห็น โอกาส เห็นการกระทำ

ถ้าเห็น โอกาส เห็นการกระทำจากภายใน ที่ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้ว ท้อถอย คิดว่าจะสอนได้อย่างไร เพราะว่ามันเป็นความลึกซึ้งอย่างนี้ สิ่งนั้นมันเป็นอันหนึ่ง เห็นไหม แล้วครูบาอาจารย์ของเรา ก็เหมือนกัน ถ้าเวลาประพฤติปฏิบัติเข้าไปถึงธรรม เพราะจิตมันเข้าไปสัมผัส จิตมันแก้ไขของมันเอง

มันแก้ไขของมันนะ แก้ไขของมันเอง ต้องแก้ไขด้วยการกระทำของจิตนะ ไม่ใช่แก้ไขจากภายนอก มันเป็นการกระทำจากภายใน มรรคญาณมันละเอียดอย่างนั้น ถ้าเวลาจะละเอียดอย่างนั้น แล้วส่วนที่จะเข้าไปแสวงหา มันเกิดจากอะไร เกิดจากศีล สมาธิ ปัญญา แล้วศีล สมาธิ ปัญญา นี้ ศีลมันเกิดจากอะไร ศีลมันเกิดจากข้อวัตรปฏิบัติ ถ้าไม่มีข้อวัตร ศีลมาจากไหน?

อาจารย์วัตร อาจารย์ศุภวัตร เห็นไหม อาวุโส ภันเต นี้เคารพกัน ความเป็นไป ถ้าอาวุธอยู่โดยที่ไม่มีคุณธรรมในหัวใจ อาวุโส นั้นมันก็.. เราเคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัย แต่ถ้าคุณธรรมของเขาไม่มีของเขา ก็เป็นเรื่องส่วนตัวของเขา แต่ถ้าอาวุธด้วยแล้วมีคุณธรรมในหัวใจของเราด้วย เราเคารพทั้งธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วย เราเคารพคุณธรรมของพระองค์นั้นด้วย เคารพคุณธรรมของครูบาอาจารย์องค์นั้นด้วย แล้วครูบาอาจารย์องค์นั้นจะเห็นคุณค่า ใจ เห็นคุณค่าว่าสิ่งนั้นเป็นประโยชน์และสิ่งนั้นไม่เป็นประโยชน์ สิ่งนั้นควรและไม่ควร

ถ้าควรไม่ควรมันก็เกิดเป็นข้อวัตรปฏิบัติ มันก็เป็นศีลขึ้นมา ศีล สมาธิขึ้นมา ถ้าไม่มีสติ การรักษาศีลนั้นมันจะอยู่ได้อย่างไร ก็ต้องมีสติขึ้นมา ฝึกสติขึ้นมา เห็นไหม สติขึ้นมา จิตมันก็มันคง จิตมันก็มีผละ ผละมีกำลัง เห็นไหม จิตของเราไม่หวั่นไหวไปกับโลก

ถ้าจิตหวั่นไหวไปกับโลก เราไม่มีจุดยืนของเราเลย เราก็หวั่นไหวไปกับโลก โลกมีสภาวะใช้ชีวิตแบบโลกๆ เห็นไหม โลกเขามีอะไรก็อยากมีกับเขา โลกเขามีอะไรก็อยากสัมผัสกับเขา เราไม่เคยมีกับเขาเลย บวชมา ๕๐ ปี ๖๐ ปีนะ ไม่ได้สัมผัสอย่างนั้นเลย

สัมพัสมันมีโอกาอะไร สัมผัสอย่างนั้นนะ ทุกคนก็สัมผัสหมด ทุกคนมันก็เป็นไปหมด ถ้ามันจะเป็นคุณงามความดี โลกเขาเป็นพระอรหันต์หมดเลย เราต้องออกไปหาเขาทำไม ทำไมเขาต้องสละของเขา แล้วเขามาบวชกับเรา เขาบวชปฏิบัติกับเราขึ้นมาเพราะอะไร? เพราะเรารู้เรื่องสัจจะความจริงจากภายใน

สัจจะความจริงจากภายใน สิ่งนั้นมันเป็นเรื่องปัจจัย เรื่องภาวะของภพชาติ แต่เรื่องคุณธรรมมันทำให้เราไม่เกิดในภพชาติ มันสูงกว่า เห็นไหม ถ้าสิ่งนั้นเราไม่สละ เราเห็นมีคุณธรรมกับสิ่งนั้น สิ่งนั้นมันยิ่งเห็นมันยิ่งสลดสังเวชนะ สิ่งใดเป็นประโยชน์กับโลก ไม่มีใครคัดค้านนะ อะไรที่เป็นประโยชน์เป็นคุณงามความดี ธรรมนี้ไม่เคยคัดค้านเลย แต่ธรรมคัดค้านสิ่งที่กิเลสมันกินก่อน อย่างเช่นอาหาร เรากินอาหารของเราขึ้นมาเพื่ออะไร เพื่อดำรงชีวิตใช่ไหม? เพื่อร่างกายเราใช่ไหม?

แต่ถ้ามันอยากกินเพราะด้วยความอยาก ความอยากนะกิเลสมันกินก่อน เรากินก่อนเลย เราต้องหากินอย่างพอใจปากของตัวเอง มันจะเป็นโทษเป็นภัยก็ไม่เข้าใจ มันเอาแต่พอใจความอยาก เห็นไหมนี่กิเลสมันกินก่อน แต่ถ้ากินอาหารเพื่อดำรงชีวิต มันเป็นธรรมนะ ปัจจัยเครื่องอาศัยนี้มันไม่เป็นโทษหรือ มันเป็นธรรม แต่เพราะกิเลสมันเข้าไปสวมรอยก่อน มันถึงเป็นโทษ

การดำรงชีวิตของโลกก็เหมือนกัน ถ้ามันเป็นธรรมนะ คนที่มีคุณธรรมของเขา เขามีเงินมีทองของเขามหาศาล ถ้าใจเขาเป็นธรรม พระโพธิสัตว์นี่ เพื่อเจือจาน เพื่อสละแก่โลก มันไม่เป็นโทษหรือ ถ้าใจมันเป็นธรรมนะ อะไรก็เป็นคุณประโยชน์ไปหมด

แต่ถ้าใจมันเป็นโทษ ใจมันเป็นกิเลส อะไรมันก็เป็นกิเลสไปหมด มันแย่งชิง มันทำลาย มันแย่งชิงทำลายเขา มันเอารัศเอาเปรียบเขา มันทำลายของเขาก่อน แล้วเพื่อเอาเปรียบของตัวเอง แล้วมันได้มาจริงไหม? เพราะอะไร?

เพราะสิ่งนั้นมันเป็นสมบัติกลาง สมบัติกลางเพื่ออะไร ให้คนดีสร้างสมคุณงามความดีขึ้นมา แต่คนไม่ดีขึ้นมา สิ่งนั้นนะสมบัติกลาง มันก็ไปเอารัศเอาเปรียบเขา มันก็เป็นโทษขึ้นมา มันก็เป็น

กรรม เห็นไหม นี่กิเลสกินก่อน พอกิเลสกินก่อนมันก็ทำลายก่อนเพื่อจะเอาสมบัติอันนั้น เห็นไหม สมบัตินั้นเป็นของกลางๆ นะ สมบัตินี้เป็นประโยชน์กับโลกเขานั้นแหละ

แต่เพราะเราทำก่อน กิเลสมันกินก่อน มันทำลายก่อน กิเลสมาจากใจเราก่อน แต่ถ้ามันทำคุณธรรมก่อน ทำสมควรแก่กรรม ทำตามหน้าที่การทำงานแล้วมันมาเป็นกรรม อันนี้ไม่ใช่กิเลส อันนี้เป็นกรรมทั้งหมดเลย

นี่แบ่งแยกระหว่างธรรมกับกิเลส สิ่งนี้มันออกอยู่กับโลกเขาอยู่ แล้วครูบาอาจารย์ถ้ามีคุณธรรมในหัวใจขึ้นมา สิ่งนั้นจะเป็นโทษได้อย่างไร ไม่ใช่โทษเลย มันจะเป็นธรรมไปหมด มันจะบริหารเป็นคุณงามความดีไปหมดเลย แต่เพราะมันมีกิเลสสอดเข้าไป มันเลยมีปัญหาไปหมด นี่เพราะมันมีกิเลส ถึงต้องมาดับกิเลสก่อน ถ้าดับกิเลสก่อน ต้องมีจุดยืนของเราก่อน เราถึงย้อนกลับมาเพื่อเราก่อน กลับมาเพื่อรักษาเราก่อน นี่ถึงต้องเข้าป่าเข้าเขา ต้องถือธูงดวงศักร

เวลาจะฉันอาหาร เห็นไหม พระจะฉัน นักรบต้องปฏิบัติสังขาโยก่อน คือพยายามจะไม่ให้กิเลสมันกินก่อนไง ต้องให้ร่างกายได้สะสมอาหารตามแต่ดำรงชีวิตไว้ เพราะเรายังมีกิเลสอยู่ เพื่อจะมาต่อสู้กับมัน ถ้ามันต้องการอย่างไร ดัดแปลงมันๆ กดมันไว้ ถ้าทนไม่ได้กดไว้ ชันติธรรมไปก่อน ถ้ามีปัญหาขึ้นมา ปัญญามันทันขึ้นมา นะ พอมันคิดขึ้นมา “อะ...เอ็งคิดอีกแล้วหรือ? เอ็งคิดอีกแล้ว” มันจะคิดขึ้นมาไม่ได้เลย

พอคิดไม่ได้ เราก็แยกแยะไปเรื่อยๆ จนถึงที่สุดมันสะอาดบริสุทธิ์ มันเกิดไม่ได้เลย เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเยี่ยมาร เห็นไหม “มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา เดียวนี้เราเห็นตัวเจ้าแล้ว เจ้าจะเกิดอีกไม่ได้เลย” เกิดจากความคิด เกิดจากความต้องการ คุณติ มันสะอาดบริสุทธิ์ขนาดนั้นนะ ความคิดนะ มารมันอยู่หลังความคิดเรา แล้วความคิดนี้อยู่ได้อ่านจมันหมดเลย แล้วพอธรรมๆ แล้ว ความคิดจะกระตุกกระตัก จะอะไร มันอัดโนมัตไปหมดเลย จะเข้าใจหมดเลย เห็นไหม ธรรมที่สะอาด

การดำรงชีวิตแบบนี้ การดำรงชีวิตแบบครูบาอาจารย์เรานี้ แล้วเราพยายามแสวงหาของเรา ถ้าเราเจอของเรานะ นี่ชีวิตตัวอย่าง แล้วจะเป็นความสุขของเรา เป็นความสุขนะ ความสุขเพราะอะไร ความสุขเพราะเราเป็นคนไข้แล้วเรามีคนรักษาเรา กับความทุกข์ของเรานะ เราเป็นไข้ แล้วไม่มีคนรักษาเรา

ขณะที่เจอเฉยๆ ยังไม่ได้ปฏิบัติ เราก็มีความสุขแล้ว เรามีโอกาสแล้ว แล้วถ้าปฏิบัติขึ้นไป มีคนชี้แนะ มีคนรักษาเรา เราเป็นไข้แล้วมีคนรักษาแล้วหายได้ เพียงแต่เราพยายามรักษาเราได้ขนาดไหน ถ้าเรารักษาของเราได้ นี่คืออำนาจวาสนา

ถึงเกิดมาแล้ว เห็นไหม ไปได้พลอย เกิดขึ้นมาแล้วพบพระพุทธศาสนา พุทธศาสนานี้เป็นอาหารของใจ เรื่องของโลก เรื่องของการแสวงหาอาหารของปาก อาหารของโลก เราเกิดมาเราพร้อมทั้ง ๒ อย่าง หรือเราปากกัดตีนถีบหรือเราจะสะดวกสบายนี้ มันอยู่ที่การกระทำของเรา การกระทำของเรานะ เราบริหารจัดการได้ เรายุติรักษาของเราได้ เราจะเป็นไปได้

โลกนี้ที่เขามีปัญหากันเพราะความโลภอย่างเดียว ความโลภนะ คุณิชาติตกทงกัน ถ้าคนเราไม่โลภนะ จะไม่เป็นเหยื่อของเขาเลย เพราะโลภอย่างเดียวนะ เราถึงเป็นเหยื่อของโลก เพราะกิเลสของเราเท่านั้นนะ มีสติให้ดี ตั้งใจให้ดี แล้วชีวิตเราจะไม่เจอกับอุปสรรค เอวัง